

Uppdrag regional digitaliseringskoordinator

Rapportering av nationellt erbjudande

Fastställd av Väj ett objekt

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2024-05-02

Version [1.0]

Uppdrag regional digitaliseringskoordinator

Innehåll

1. Bakgrund	2
2. Uppdraget inom Region Gotland	2
2.1 Koppling till Digital Europe Programme (DIGITAL) och ERUF	3
Insatser regional digitaliseringskoordinator	3
2.2 Koppling till EUs digitala kompass 2030	3
Insatser regional digitaliseringskoordinator	4
2.3 Koppling till AI-kommissionen	4
Insatser regional digitaliseringskoordinator	4
2.4 Koppling till nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030	4
Insatser regional digitaliseringskoordinator	5
2.5 Koppling till nationell digitaliseringsstrategi För ett hållbart digitaliserat Sverige	5
Insatser regional digitaliseringskoordinator	5
2.6 Koppling till Vårt Gotland 2040	5
Insatser regional digitaliseringskoordinator	6
3. Arbetet framåt	7

1. Bakgrund

År 2018 får Sveriges regioner ett erbjudande från regeringen att inrätta och upprätthålla en funktion som regional digitaliseringskoordinator under perioden 2018-2020, med en finansiering om en miljon kronor årligen till respektive region. Detta utifrån att regeringen såg ett behov av att stärka digitaliseringsfrågornas position i det regionala strategiska utvecklingsarbetet. Region Gotland accepterade erbjudandet och rollen innefattade uppdraget att förstärka lokalt och regionalt engagemang utifrån visionen om ett hållbart digitaliserat Sverige.

Under 2020 förlängdes erbjudandet om finansiering till regionerna för att upprätthålla funktionen som digitaliseringskoordinator under perioden 2021-2025. Uppdraget innefattar att bidra till övergripande och strategisk samordning och samverkan för att främja digitalisering i respektive region. Inom ramen för detta ingår att främja användningen av digitala arbetsätt, verktyg och tjänster.

Uppdraget innefattar bland annat att:

- verka främjande för att digitalisering integreras i det regionala tillväxtarbetet.
- stötta nätverk, sprida relevant information till relevanta aktörer för att öka kunskap och förutsättningar för att dra nytta av ny teknik och digital innovation.
- verka för att identifiera förbättringsområden inom området digitalisering kopplat till den nationella digitaliseringsstrategin och det regionala tillväxtarbetet.

Region Gotland valde att under perioden 2018-2021 kombinera uppdraget som digitaliseringskoordinator med rollen som bredbandskoordinator. Detta innebar att stort fokus lades på digitala infrastrukturfrågor, bredbandsutbyggnad och konnektivitet. Från och med 2022 blev uppdraget som digitaliseringskoordinator en egen tjänst. Till skillnad från det tidigare kombinerade uppdraget, innebär en egen tjänst rörande digitalisering att det gotländska samhället ytterligare kan stärkas i att utnyttja digitaliseringens möjligheter i form av utveckling och innovation.

2. Uppdraget inom Region Gotland

Uppdraget som digitaliseringskoordinator är sedan 2022 alltså en enskild funktion på avdelningen för regional utveckling. Tjänsten är finansierad av Tillväxtverket till och med december 2025. Det formella uppdraget från regeringen upphörde dock 1 januari 2024, sedan regeringen valt att dra tillbaka erbjudandet till Sveriges regioner, som en besparing i budgetpropositionen 2023. Region Gotland har valt att använda utnyttjade medel för digitaliseringskoordinatorsuppdraget från perioden 2018-2021 och därmed bibehålla funktionen fram till och med december 2025.

I Tillväxtverkets slutrapport (mars 2024) till regeringen angående regionernas uppdrag som digitaliseringskoordinator, framgår att 17 av 21 regioner har gjort en positiv förflyttning under uppdragsperioden. Det innebär att digitalisering är mer prioriterat och förankrat i regionerna och att regionerna arbetar mer strategiskt och integrerat med digitaliseringsfrågor än tidigare. Bland annat har regionerna genomfört insatser för att integrera digitalisering i regionala styrdokument och strategier, genomfört strategiska projektinitiativ och utökat samarbeten med relevanta aktörer. Förflyttningen innefattar också en stärkt samverkan och ökad kunskap om digitaliseringsfrågor internt i regionens organisation och bland regionala aktörer. I rapporten framgår att fyra regioner har gjort en

särskilt stor förflyttning det senaste året och under uppdragsperioden som helhet. Dessa regioner är Region Halland, Region Gotland, Region Gävleborg och Region Östergötland.

I det fortsatta uppdraget som digitaliseringskoordinator inom Region Gotland fram till år 2025, ligger att verka för att identifiera förbättringsområden kopplat till den nationella digitaliseringsstrategin och det regionala utvecklingsarbetet. Tydlig koppling i uppdraget finns också till den satsning på digitalisering som EU gör genom finansieringsprogrammet Digital Europe (DIGITAL) och Regionalfonden (ERUF), EUs digitala kompass 2030 och arbetet i regeringens AI-kommission utifrån stärkt svensk konkurrenskraft.

Nedan följer en kort redogörelse för hur uppdraget som digitaliseringskoordinator kopplar an till EUs vision om ett digitalt Europa och till nationella och regionala strategier. Detta följs av en beskrivning av några av de insatser som gjorts och görs på Gotland kring digitalisering inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret.

2.1 Koppling till Digital Europe Programme (DIGITAL) och ERUF

EU gör en omfattande satsning på digitalisering fram till 2027, bland annat genom digitaliseringsfokus inom ERUF och i finansieringsprogrammet DIGITAL, vars syfte är att stödja den digitala omställningen i Europas samhälle och ekonomi. Inom DIGITAL är fokus på finansiering av projekt rörande superdatorer, AI, cybersäkerhet och avancerade digitala färdigheter. I rollen som digitaliseringskoordinator ingår att säkerställa att Gotland får möjlighet att ta del av EU-medel och att projekt initieras och drivs utifrån EUs ambitioner om ett digitalt Europa.

Insatser regional digitaliseringskoordinator:

- Förstudie kring öppna data, tillsammans med regionerna inom Småland och öarna. Beviljade ERUF-medel för 9 månader, med en totalbudget på 1 miljon kronor. Region Gotland medfinansierar med 150 000 kronor. Pågår under 2024.

Förstudien innefattar en behovskartläggning och kunskapsstärkande kommunikationsinsatser för att skapa en helhetsbild av behovet och förutsättningarna för användande av öppna data inom små och medelstora företag.

- Stöd i digitaliseringsfrågor till finansieringsteamet på enheten för hållbar tillväxt, gällande bland annat ERUF-projekt och inom företagsstöd.
- Deltar i arbetsgrupp tillsammans med Småland och öarna och Tillväxtverket för att öka söktrycket i utlysningarna från ERUF gällande att säkra nyttan av digitalisering.

2.2 Koppling till EUs digitala kompass 2030

EUs digitala kompass 2030 är en övergripande vision för EUs digitalisering med utgångspunkt i solidaritet, utveckling och hållbarhet. Den syftar till att stärka den digitala omställningen inom EU, med fokus på fyra huvudområden:

- **Digitala kompetenser**, med målet att minst 80 procent av EUs befolkning ska ha grundläggande digitala färdigheter och ett ökat fokus på IKT-specialister (informations- och kommunikationsteknik).
- **Digital infrastruktur**, med ambitionen att EU ska ha modern och hållbar digital infrastruktur och ledande position inom kvantdatorer.

- **Digitalisering av näringsliv**, med målet att 75 procent av EU-baserade företag ska använda avancerad digital teknik såsom AI, molntjänster och stordataanalys.
- **Digitalisering av offentlig sektor**, med ambitionen att alla viktiga offentliga tjänster (exempelvis medicinska journaler och tjänster inom samhällsservice) inom EU ska finnas tillgängliga online.

Insatser regional digitaliseringskoordinator:

- Samverkan med regionerna i östra Mellansverige samt Brysselkontoren Central Sweden och Stockholm Region EU Office gällande en regional motsvarighet till EUs digitala kompass. Målet är att bryta ner EUs målsättning och sätta den i regional kontext. Pågår under 2024.
- Kunskapshöjande insatser tillsammans med företagsfrämjande aktörer, gällande digitalisering inom små och medelstora företag.

2.3 Koppling till AI-kommissionen

I december 2023 tillsatte regeringen en AI-kommission för att stärka svensk konkurrenskraft. AI-kommissionen ska bland annat:

- analysera villkoren för att högre utbildning ska vara tillräcklig för att möta morgondagens behov inom AI-användning och AI-utveckling.
- identifiera hur Sverige kan agera för att främja en konkurrenskraftig och säker AI inom EU och globalt.
- föreslå hur Sverige ska kunna attrahera riskkapital och underlätta innovation för stärkt konkurrenskraft inom AI.
- föreslå hur offentlig förvaltning kan effektiviseras genom att använda AI.
- analysera hur användning av AI kan påverka och främja Sveriges säkerhet och motverka otillbörlig påverkan på demokratin.

Insatser regional digitaliseringskoordinator:

- Projektansökan till Vinnova gällande AI-baserat realtidssystem för att effektivisera räddningstjänstens färdvägar inom Visby innerstad. Pilotprojekt med syfte att ytterligare stärka Gotland som en trygg och säker plats att bo och verka på, exempelvis i samband med större evenemang såsom Almedalsveckan. Medel för projekt tid 18 månader, upp till 2 miljoner kronor i extern finansiering. Besked maj 2024.
- Samverkan kring AI och dess påverkan sker mellan regionerna i östra Mellansverige, Småland och Öarna och Brysselkontoren Central Sweden och Stockholm Region EU Office.

2.4 Koppling till nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030

Den nationella strategin för hållbar regional utveckling lyfter betydelsen av digital teknik för svensk innovations- och omställningsförmåga. Strategin betonar också digital kompetens och mognad som kritiska faktorer för att skapa rätt förutsättningar för digitalisering av samhälle och offentlig förvaltning. Detta inte minst när det gäller upprätthållande av demokratiska värden. I arbetet utifrån den nationella strategin ligger också att tillvarata möjligheten med datadriven innovation, exempelvis genom att dela och nyttja data för nya

lösningar och att använda datadriven analys för att förändra system, processer och organisationer.

Även Internet of Things (IoT) och automation har betydelse för näringslivets och den offentliga sektorns utveckling,

Insatser regional digitaliseringskoordinator:

- Förstudie och kartläggning av digitalt utanförskap på Gotland, utifrån digitalisering som demokratiskt verktyg för ökad inkludering. Genomförs tillsammans med enheten för biblioteksutveckling, Finsam Gotland och ett stort antal aktörer inom exempelvis handikapprörelsen, äldreorganisationer, arbetsliv- och etablering, socialförvaltning, vuxenutbildning och idrottsrörelsen. Pågår under 2024.
- Kunskapshöjande insatser genom samverkan med företagsfrämjande organisationer och via företagsstöd.
- Pilotprojekt gällande sensorstyrd besöksnäring med hjälp av IoT och datadriven innovation. Projektet syftar till att undersöka möjligheterna med IoT i exempelvis kapacitetmätningar för att öka spridningen av besökare över hela ön. Genomförs i samverkan med bland annat GEAB, Teknikförvaltningen och enheten för hållbar tillväxt. Pågår under 2024.

2.5 Koppling till nationell digitaliseringsstrategi För ett hållbart digitaliserat Sverige (2017)

Regeringens digitaliseringsstrategi (2017) syftar till att tydliggöra och stärka arbetet för att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Strategin är indelad i delmålen Kompetens, Trygghet, Innovation, Ledning och Infrastruktur som sammantaget ska bidra till en positiv samhällsutveckling med hjälp av digitalisering. Den nationella digitaliseringsstrategin kommer att revideras under kommande år.

Insatser regional digitaliseringskoordinator:

- Kunskapshöjande insatser för små och medelstora företag och företagsfrämjande aktörer bland annat genom informationsträffar via företagsstöd.
- Kunskapshöjande insatser för Region Gotland gällande digitaliseringens möjligheter, digital innovation och AI.

2.6 Koppling till Vårt Gotland 2040 och dess genomförandeprogram

Den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och dess genomförandeprogram ska bidra till att möta samhällsutmaningarna för Gotland. Digitalisering är ett verktyg att nå resultat i flera av prioriteringarna, inte enbart de som har en uttalad inriktning på digitalisering. De prioriteringar och inriktningar som främst kan stärkas med stöd av digitalisering är:

- Prioritering **Stimulera innovation och förnyelse, inriktning Stärk konkurrenskraften genom smart specialisering.**

Den regionala utvecklingsstrategin betonar vikten av att ta vara på och stärka Campus Gotland som nav för en ökad innovationsförmåga. Uppsala universitet pekar ut ett antal områden som särskilt viktiga på Campus Gotland gällande

forskningens utveckling. Dessa är digitalisering, folkhälsa, besöksnäring, kulturarv, vatten, hållbar utveckling och energiomställning.

- Prioritering **Gå före i klimat- och energiomställning**, inriktning **Stimulera delaktighet, kunskap och engagemang i omställningen**.
Den regionala utvecklingsstrategin betonar vikten av att alla bidrar för att skapa energieffektiva och klimatsmarta val.
- Prioritering **Stärk och utveckla näringslivet**, inriktning **Ta vara på digitaliseringens möjligheter**.
Den regionala utvecklingsstrategin betonar den stora potential inom affärsutveckling som finns genom digitalisering. Det finns ett behov av löpande kompetensutveckling för att effektivt hantera de digitala verktygen. Utifrån detta behöver de företagsfrämjande aktörerna kompetens och kapacitet att bistå företagen med affärsutveckling genom digitalisering.
- Prioritering **Säkra kompetensen**, inriktning **Skapa en jämställd, inkluderande arbetsmarknad och ett hållbart arbetsliv**.
Den regionala utvecklingsstrategin betonar vikten av att ta tillvara på kompetens genom en jämställd och inkluderande arbetsmarknad.
- Prioritering **Stärk tillgängligheten**, inriktning **Säkerställ Gotlands tillgång till digital infrastruktur**.
Den regionala utvecklingsstrategin betonar vikten av att Gotland fortsätter ha en robust och god tillgång till digital infrastruktur.

Insatser regional digitaliseringskoordinator:

- Förstudie kring öppna data, tillsammans med regionerna inom Småland och öarna. Beviljade ERUF-medel för 9 månader, med en totalbudget på 1 miljon kronor. Region Gotland medfinansierar med 150 000 kronor. Pågår under 2024.

Som en del av projektet sker kunskapshöjande kommunikationsinsatser gentemot små och medelstora företag, med fokus på målgrupper inom Smart specialisering.

- Förstudie och kartläggning av digitalt utanförskap på Gotland, utifrån digitalisering som demokratiskt verktyg för ökad inkludering. Projektet genomförs bland annat tillsammans med Finsam Gotland för att specifikt arbeta mot deras målgrupp: människor i arbetsför ålder som på grund långvarig arbetslöshet, psykosociala eller hälsomässiga problem står långt ifrån arbetsmarknaden.
- GECO – Gamify Energy Communities är ett projekt som drivs i samverkan mellan Uppsala universitet och Energicentrum. Syftet med projektet är att skapa och upprätthålla effektiva energigemenskaper, med hjälp av spelutveckling och spelmetodik. Region Gotlands digitaliseringskoordinator är en del av referensgruppen för att bidra med kunskap gällande nationella och internationella riktlinjer och direktiv inom digitalisering.
- Kunskapshöjande insatser gällande digitalisering för små och medelstora företag i anslutning till företagsstöd.

- Kunskapshöjande insatser för företagsfrämjande aktörer.

3. Arbetet framåt

För att det gotländska samhället ska kunna fortsätta stärka sin relevans när det gäller utnyttjandet av digitaliseringens möjligheter och ha förmågan att bidra till utveckling och datadriven innovation, behövs ett bibehållet uppdrag kring digitalisering inom det regionala utvecklingsansvaret. En digital mognad och förmåga att utnyttja digitala tjänster och verktyg, såsom öppna data, AI och IoT, är avgörande för Gotlands attraktivitet och konkurrenskraft. Det gotländska samhället behöver ta en än mer aktiv roll i den digitala omställningen, där digitalisering är ett naturligt verktyg för hållbar utveckling inom både näringsliv, akademi och det offentliga.

I och med Gotlands geopolitiskt känsliga läge är det dessutom viktigt att ta tillvara på de möjligheter digital teknik medför inom området för samhällsskydd och beredskap, inte minst när det gäller prediktiv analys och förebyggande insatser. Digitalisering som verktyg inom beredskapsarbete bör såldes vara centralt i arbetet som digitaliseringskoordinator framåt, likväl som digital inkludering som demokratiskt verktyg i ett väl fungerande och smart samhälle.

Fram till och med 2025 kommer uppdraget som digitaliseringskoordinator att fokusera på fortsatt stärkt utvecklingskraft för Gotland, utifrån internationella, nationella och regionala ambitioner och direktiv. Det gotländska samhället ska fortsätta att ta tillvara på möjligheterna med datadriven innovation och effektivt nyttja data.

Uppdraget som digitaliseringskoordinator upphör 31 december 2025. Därefter behöver arbetet med att tillvarata digitaliseringens möjligheter i linje med EU-direktiv och nationella och regionala strategier och inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret att hanteras. För att Gotland även framgent ska kunna ligga långt fram inom konkurrenskraft och innovation och fortsatt kunna ta tillvara på digitaliseringens möjligheter, är en långsiktig lösning gällande digital kompetens inom det regionala utvecklingsansvaret nödvändig.